

Strøm: Det er mærkeligt nok, at den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, aldeles ikke har hørt, at jeg — thi jeg formoder, at det var mig, han i Begyndelsen af sit Foredrag sigtede til — har gjort Indvendinger mod Loven i sig selv, og efterat han havde sagt dette, at jeg ingen Indvendinger havde gjort mod Loven, var det jo let nok at vise, at min eneste Grund mod Loven var den Kirkeforsatning, jeg var bange for, at Loven skulde føre til. Det forholder sig aldeles ikke saa, men det vilde være et noget temmelig seent Standpunkt af Sagen, naar jeg nu skulde begynde paany at fremstille for den ærede Landstingsmand alle de Indvendinger, jeg har hørt mod Loven selv. Jeg skal derfor indskrænke mig til et Par af de væsentligste. Jeg har tydeligt nok udtalt den væsentlige Indvending, jeg havde mod den nuværende § 2, og endnu i gaar erklæret, at haade jeg og de øvrige af Udvalgets Fleertals Medlemmer ikke kunde stille nogen anden § 2, idet vi havde budt Alt, hvad vi havde at byde. Jeg har ved anden Behandling udtalt mig stærkt imod den daværende § 23 (den nuværende § 21), og endelig skal jeg henvide til, hvad Udvalget i Betænkningen har sagt, ikke blot om Lovudkastets Følger, men om Udcastet selv, og til hvad jeg idag har ytret desangaaende. Min Hovedgrund er, at det for mig er et kirkeligt Skin, og at der ingen Sandhed er i en saadan Repræsentation (Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Maa jeg bede om Ordet!) som denne. Naar den ærede Landstingsmand dernæst har lagt mig i Munden, at Apostlenes og Reformatorernes Kirkeforsatning var Ordet, saa har jeg ikke nævnt Kirkeforsatning, men jeg sagde, at det var det Middel og Vaaben, de brugte til at læge den dybe Brøst, de forefandt paa deres Tid. Den ærede Landstingsmand kan ikke forstaae, at man kan stemme mod dette Lovudkast uden fra den høikirkelige Side, han kan ikke forstaae, at man kan stemme derimod fra den folkelige Side. Jeg har dog gjort afslilte Forsøg paa at vise min Stilling til denne Sag, og kan den ærede Landstingsmand ikke forstaae den, kan jeg ikke gjøre Mere; det bliver hans egen Sag. Han har i Slutningen

af sit Foredrag talt om, at man ved denne Lov vilde indbefomme mange berettigede Folkeskifter. I Alt, hvad jeg har gennemlæst i denne Sag, er der ikke Tegns til noget Folkeskifte, og her kan man vistnok slutte noget fra den Fremgang, som Circulairet af 28de September 1856 har hørt, og hvis den ærede Landstingsmands Mening vil gennemgaae de Indberetninger, der ere fremkomne, saa vil han see, at der er hele Herreder, hvor Præsterne have været meget ivrige for at faae dem istand og budt deres Menigheder dem, men hvor de ikke blot have stødt paa den største Rigegylbig- heds, men endog paa Modstand, saa at en Præst fra Viborg Stift indberetter, at ved en Forsamling, som holdtes i 1857, blev hans Forslag derom eenstemmig forkastet af hele Menigheden. Det er altsaa ingenlunde Tilfældet, at vi herved indbefomme mange berettigede Folkeskifter.

**Ministeren for Kirke- og Under-
viisningsvæsenet:** Naar den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, meente, at i vore Menigheder — og jeg er vel berettiget til at sige vore kristelige Menigheder — vilde Menighedsraadet kun være et kirkeligt Skin, saa kan han med samme Ret sige, at den geistlige Rækerstand er et kristeligt Skin (Sehmann: Ja!) (Strøm: Nei!). Jo! — og det er netop, fordi han lægger Bæalet til Maalestok for Menigheden (Strøm: Nei!), men ikke som Maalestok for den geistlige Stand. Han maaaler de forskjellige Sider af det kirkelige Samfund med en forskjellig Alen: Præsten med en Alen og Menigheden med en anden. Jeg vil bemærke, at de Menighedsraad, der støtte sig paa det omtalte Circulaire, ere af en anden Slags end de, hvorom denne Lov handler. Circulairet gif fornemmelig ud paa at danne Menighedsraad, hvis Formaal skulde være at hæbde den kirkelige Tugt.

Carlson: Jeg kan ikke paa nogen Maade finde, at den høitærede Minister er berettiget til af de Ord, der ere faldne, at gjøre den Slutning, han har gjort. Det forekommer mig, at vi tydeligt have sagt her, allerede ved anden Behandling, at dersom der allensals